

خبرنامه تحولات انرژی (۲۶)

دوره دهم

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

کد موضوعی: ۳۱۰
شماره مسلسل: ۱۶۵۲۴
مردادماه ۱۳۹۸

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۱ خلاصه مدیریتی
- ۲ ۱. بررسی وضعیت بازار نفت در دو هفته نخست ماه ژوئیه
- ۴ ۲. احداث ۳۰ رآکتور هسته‌ای از برنامه‌های یک کمربند، یک جاده چین
- ۴ ۳. اصلاحات چین برای رونق صنعت نفت و گاز
- ۵ ۴. چشم‌انداز بازار نفت جهان در سال ۲۰۲۰
- ۷ ۵. توقف ۳۰ درصدی تولید نفت خلیج مکزیک
- ۹ ۶. خروج شرکت شورون از ونزوئلا به دستور ترامپ
- ۱۰ منابع و مآخذ

خبرنامه تحولات انرژی (۲۶)

دوره دهم

خلاصه مدیریتی

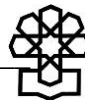
- افزایش نگرانی به خصوص در مورد به خطر افتادن امنیت عرضه انرژی، بازتاب خبر افزایش غنی سازی اورانیوم ایران در رسانه های جهان همچنین مباحث سیاسی پیرامونی در مورد تنش های خاورمیانه می تواند عامل افزایش قیمت نفت شود.
- براساس اعلام رسمی مقام های چین، این کشور در راستای اجرای طرح یک کمربند، یک جاده تا ۱۰ سال آینده ۳۰ رآکتور برق هسته ای خواهد ساخت.
- کمیسیون توسعه و اصلاحات ملی چین اعلام داشته که این کمیسیون ملزومات پروژه های نفت و گاز را مرتفع خواهد کرد تا شرکت های خارجی سرمایه گذار به سهولت در این کشور فعالیت داشته باشند.
- براساس پیش بینی آژانس بین المللی انرژی، رشد تقاضای نفت جهان از ۱/۲ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۹ به ۱/۴ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۰ خواهد رسید.
- به دلیل بروز طوفان گرمسیری ببری در خلیج مکزیک، طی هفته دوم ماه ژوئیه، ۳۰ درصد از تولید نفت این منطقه کاهش یافت. ۴۴ درصد از تولید گاز طبیعی این ناحیه نیز به دلیل طوفان متوقف شد.
- به دنبال پایان یافتن زمان معافیت فعالیت شرکت نفت و گاز آمریکایی شورون در ونزوئلا، به دستور ترامپ کارکنان این شرکت باید هرچه سریع تر خاک ونزوئلا را ترک کنند.

۱. بررسی وضعیت بازار نفت در دو هفته نخست ماه ژوئیه

براساس گزارش امور بین‌الملل شرکت ملی نفت، طی دو هفته نخست ماه ژوئیه، بازار نفت ثبات نسبی را تجربه کرد هرچند معاملات بازار نفت آمریکا شیب نسبتاً بالایی داشت اما در نهایت قیمت نفت در این بازار با درصد نسبتاً کمی رشد همراه بود. وضعیت در بازار لندن نیز روند رو به افزایش داشت. آخرین قیمت نفت اعلام شده در بازار لندن در دهم ژوئیه بشکه‌ای ۶۵/۰۱ دلار بوده است. در نمودار ۱ روند تغییرات قیمت نفت برنت ارائه شده است.

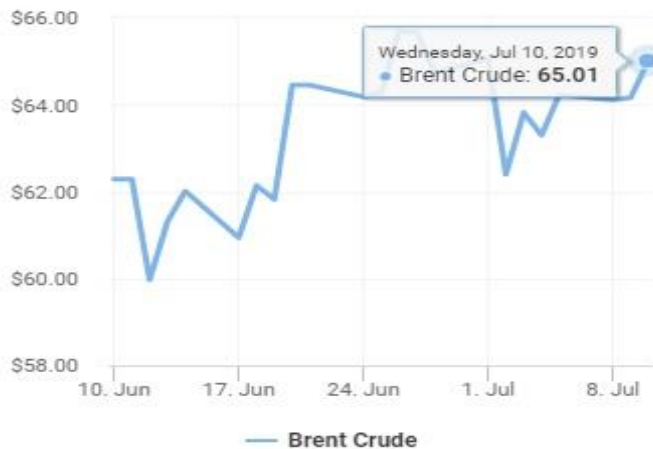
نگرانی‌ها نسبت به جنگ تجاری میان دو اقتصاد بزرگ دنیا تا حد زیادی باعث خنثی شدن افزایش تقاضای انرژی خواهد شد. به نظر کارشناسان استمرار این جنگ تجاری بدان معناست که نباید در انتظار حل و فصل آن در آینده نزدیک بود و این موضوع نشانه مثبتی برای قیمت نفت در بازار نیست زیرا افت رشد اقتصادی به معنای کاهش تقاضا برای نفت خواهد بود.

افزایش نگرانی به‌خصوص در مورد به خطر افتادن امنیت عرضه انرژی، بازتاب خیر افزایش غنی‌سازی اورانیوم ایران در رسانه‌های جهان و همچنین مباحث سیاسی پیرامون در مورد تنش‌های خاورمیانه می‌تواند عامل افزایش قیمت نفت شود. در نمودار ۲ روند افزایش قیمت نفت وست‌تگزاس اینترمدیت و نفت اوپک در بازه زمانی ۱۰ روز نخست ماه ژوئیه ارائه شده است.

نمودار ۱. قیمت نفت برنت طی ماه ژوئیه

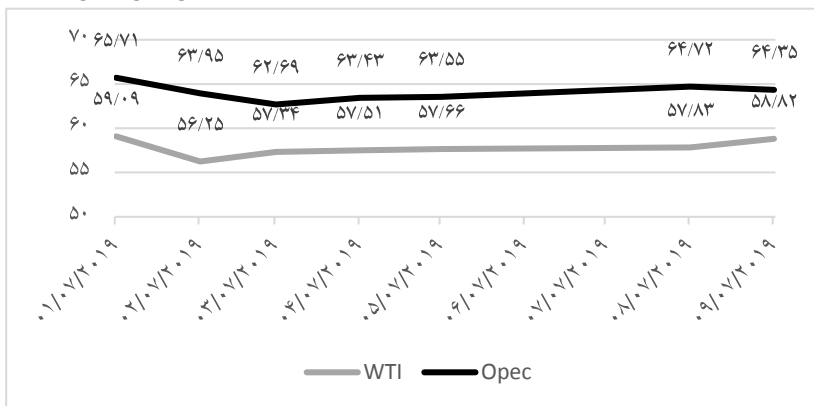
(دلار به ازای هر بشکه)

Source: OilPrice.com

نمودار ۲. روند تغییرات قیمت نفت در دو هفته نخست ماه جاری (WTI/Opec)

(دلار به ازای هر بشکه)

Source: Opec.org, Oilprice.com

۲. احداث ۳۰ رآکتور هسته‌ای از برنامه‌های یک کمربند، یک جاده چین

براساس اعلام رسمی مقام‌های چین، این کشور در راستای اجرای طرح یک کمربند، یک جاده، تا ۱۰ سال آینده ۳۰ رآکتور برق هسته‌ای خواهد ساخت. هم‌اکنون ۴۱ کشور دارای برنامه برق هسته‌ای یا در حال توسعه و ساخت آن هستند، شرکت‌های چینی به کمک طرح یک کمربند، یک جاده؛ قادر خواهند بود تا سال ۲۰۳۰ بیش از ۱۴۵/۵ میلیارد دلار درآمد حاصل کنند. این کشور قصد دارد مدل نسل سوم از رآکتور و دانش و فناوری‌های بومی را انتقال دهد. مدل هولانگ از جمله آن است. صادرات تجهیزات هسته‌ای به سازندگان چینی در این خصوص کمک خواهد کرد. این قطعه‌سازان و تولیدکنندگان هم‌اکنون با مزاد ظرفیت در بازار داخلی مواجه‌اند. علت این مسئله تعلیق سه ساله زمان تصویب پروژه‌های جدید، مسائل فنی و تأخیر در برخی از پروژه‌های کلیدی برق هسته‌ای ذکر شده است (Enerdata).

۳. اصلاحات چین برای رونق صنعت نفت و گاز

براساس گزارش بلومبرگ، کمیسیون توسعه و اصلاحات ملی چین^۱ اعلام داشته که این کمیسیون ملزومات پروژه‌های نفت و گاز را مرتفع خواهد کرد و این امر براساس قانون، اجرا خواهد شد که بر مبنای آن، فقط شبکه‌های موجود در شهرهای دارای جمعیت بیش از ۵۰۰ هزار نفر، از سوی شرکت‌های بومی کنترل می‌شوند. به عبارت دیگر، با این قانون شرکت‌های خارجی فرصت‌های زیادی برای حضور در بازار گاز رو به توسعه چین خواهند داشت. یکی از اهداف چین برای تصویب این قانون، توسعه نیروگاه‌های گازی و کاهش

1. Chinese National Development and Reform Commission

آلایندگی هوا و دسترسی به فناوری‌های جدید و پاک است. طی دیدار اخیر رئیس‌جمهور چین با همتای آمریکایی خود، ضمن بازبینی مسائل و چالش‌های تجاری میان دو کشور، محدودیت‌های مالکیت در شرکت‌های خودروسازی خارجی شرکت‌های بیمه‌گذار و بانک‌ها در حال کاسته شدن است.

براساس این قانون، شرکت‌های خارجی سرمایه‌گذار فرصت‌های بیشتری برای حضور در بازار چین خواهند یافت و محدودیت‌های صنایع نفت و گاز و معدن پایان ماه ژوئیه کاسته خواهد شد (ایرینا اسلاو).

۴. چشم‌انداز بازار نفت جهان در سال ۲۰۲۰

براساس گزارش چشم‌انداز بازار نفت ۲۰۲۰ آژانس بین‌المللی انرژی، نوسان‌های بازار نفت که در اواخر ماه مه ۲۰۱۹ اتفاق افتاد باعث شد قیمت نفت از ۷۰ به ۶۰ دلار به ازای هر بشکه کاهش یابد. در این چشم‌انداز بی‌ثباتی‌ها و نااطمینانی‌ها از عرضه نفت ایران، ونزوئلا و لیبی به بازار جهانی به صورت اثرگذار اعلام شده است.

براساس اطلاعات تحلیل سیاست اقتصادی حوزه هلند^۱ و سایر شاخص‌ها، نظیر مدیران خرید^۲، میزان رشد تجارت جهان از ۱۰ سال گذشته که بحران اقتصادی به‌وجود آمد با روند کند و به‌صورت کاهشی پیش می‌رود.

در فصل اول سال ۲۰۱۹ رشد تقاضای نفت حدود ۰/۳ میلیون بشکه در روز بود که پایین‌ترین سطح نسبت به فصول سال‌های پس از ۲۰۱۱ بوده است. مهم‌ترین عوامل این

1. Bureau of Economic Policy Analysis

۲. شاخص مدیران خرید (PMI) Purchase Managers Indices عمدتاً به‌منظور پایش کسب‌وکار و تولید به‌کار رفته و از شاخص‌های اقتصادی به‌شمار می‌رود.

تضعیف، در تقاضای کشورهای عضو OECD بوده‌اند به طوری که میزان تقاضای این کشورها به ۰/۶ میلیون بشکه در روز کاهش یافت و این روند کاهشی به کل مناطق انتقال یافت. عواملی نظیر ۱. زمستان گرم در ژاپن، ۲. روند کاهشی صنعت پتروشیمی در اروپا و ۳. کم شدن تقاضای بنزین و گازوئیل در آمریکا باعث ایجاد این نوع دیدگاه شده است. در مقابل، تقاضا از سوی اعضای غیر OECD افزایش یافت و به رشد ۰/۹ میلیون بشکه در روز رسید هرچند در این میان رشد ۰/۲ میلیون بشکه در روز چین در ماه آوریل باعث ایجاد تردید در صحت این ادعا شد.

هرچند آژانس بین‌المللی انرژی برای فصول سوم و چهارم سال جاری میلادی و سال ۲۰۲۰ چشم‌انداز مثبتی متصور شده؛ چشم‌انداز رشد تولید ناخالص داخلی جهان در سال ۲۰۲۰ برای کشورهای OECD ۳/۴ درصد و با فرض اصلاح مجدد ساختارهای اقتصادی این میزان پیش‌بینی شده است. همچنین پیش‌بینی شده رشد تقاضای نفت جهان از ۱/۲ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۹ به ۱/۴ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۰ برسد. انتظار می‌رود عمده این رشد تقاضا با عرضه نفت آمریکا تأمین شود. ۹۰ درصد این میزان تقاضا با افزایش ۱/۹ میلیون بشکه در روز نفت آمریکا برای سال ۲۰۱۹ تأمین شود و در سال ۲۰۲۰ رشد عرضه غیر OECD به میزان ۲/۳ میلیون بشکه در روز و افزایش عرضه نفت کانادا، برزیل و نروژ می‌توانند در تأمین این رشد تقاضا کمک‌کننده باشند. براساس اظهارات وزیرای نفت، سهم نفت اعضای OECD هم‌اکنون در سطحی مناسب و حتی ۱۶ میلیون بشکه بالاتر از میانگین پنج‌ساله است. گرچه آنها معتقدند تضعیف تقاضای نفت در فصل اول ۲۰۱۹ باعث ایجاد ۱/۱ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه شده،

به دلیل ساختار قیمت نسبی آتی^۱ در فصل دوم سال جاری تقریباً بازار با ۰/۴ میلیون بشکه در روز کمبود مواجه شد و نکته اصلی در این کاهش تمدید توافق کاهش تولید اوپک و غیراوپک ذکر شده است. در فصل سوم سال جاری، با فعال شدن برخی پالایشگاه‌ها این کمبود جبران خواهد شد.

اخیراً عواملی نظیر افزایش میزان تعمیرات و نگهداری‌ها در آمریکا و اروپا، کاهش فعالیت‌های پالایشگاه‌های ژاپن و کره و آلودگی خط لوله دروژبا^۲، باعث کاهش بازده پالایشگاه‌های جهان شده است. البته انتظار می‌رود این روند تغییر کند و در ماه آگوست ۴ میلیون بشکه در روز بالاتر از سطح ماه مه باشد اما تمدید توافق اوپک و غیراوپک و عدم تغییر شرایط ایران و ونزوئلا ممکن است با سطح تقاضای نفت جهان دچار کاهش شود که البته بسته به قدرت تقاضای نفت جهان تا پایان سال، بازار نفت پرنوسان خواهد بود.

پیش‌بینی شده با استمرار این روند رشد تقاضا، اعضای اوپک با ۳/۲ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه و با فرض نبود شوک‌های بزرگ ژئوپلیتیکی و تأمین عرضه از سوی غیراوپک، چشم‌انداز روشنی برای سال ۲۰۲۰ تصور شود. از نظر آژانس بین‌المللی انرژی، این خبر خوشی برای مصرف‌کنندگان است و این امر فشارهای مضاعف بر قیمت‌های نفت را محدود خواهد کرد.

۵. توقف ۳۰ درصدی تولید نفت خلیج مکزیک

به دلیل بروز طوفان گرمسیری ببری در خلیج مکزیک، طی هفته دوم ماه ژوئیه، ۳۰ درصد از تولید نفت این منطقه کاهش یافت. ۴۴ درصد از تولید گاز طبیعی این ناحیه نیز به دلیل

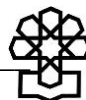
1. Backwardated Price Structure

۲. دروژبا، بزرگ‌ترین خط لوله انتقال نفت خام جهان به طول ۴۰۰ کیلومتر از روسیه تا اروپای شرقی

طوفان متوقف شد.

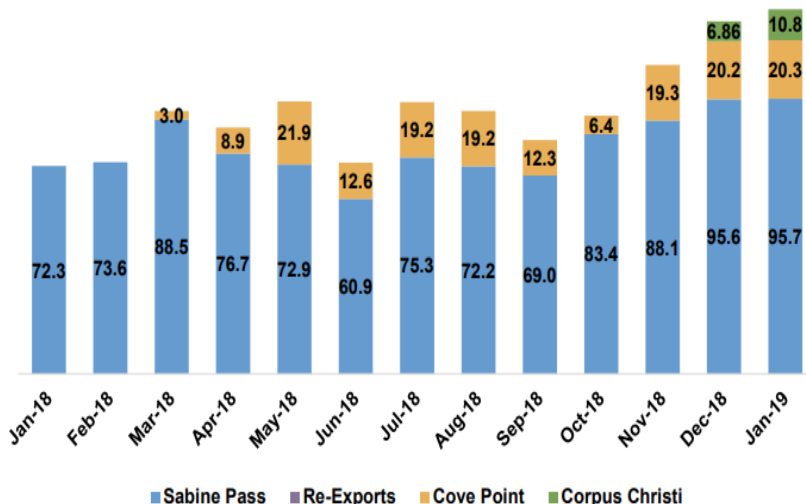
براساس خبرگزاری اوپل پرایس، این طوفان بر صنعت نفت و گاز آمریکا بسیار اثرگذار خواهد بود. به گفته کارشناسان انرژی این منطقه به دلیل توقف فعالیت برخی از دکل‌های حفاری خشکی، در روز چهارشنبه ۱۰ ژوئیه، ۶۰۰ هزار بشکه از تولید نفت کاسته شد البته در روز جمعه ۱۲ ژوئیه تولید به ۱/۱ میلیون بشکه افزایش یافت. این کاهش تولید می‌تواند در هفته سوم ماه ژوئیه باعث افزایش قیمت نفت وست‌تگزاس اینترمدیت شود. تعطیلی موقت پالایشگاه‌های فیلیپس و رویال داچ شل می‌تواند باعث افزایش قیمت بنزین شود.

این طوفان همچنین باعث اختلال در حمل‌ونقل ال ان جی از پایانه‌های بزرگ این منطقه خواهد شد. طی هفته دوم ماه جاری همزمان با وقوع طوفان، ۲۰ درصد از ۷۰ درصد کل ال ان جی آمریکا که از این ناحیه ترانزیت می‌شود کاهش یافت. گرچه آمریکا بزرگ‌ترین صادرکننده ال ان جی جهان نیست ولی اخیراً بر حجم تولید و صادرات محموله‌های ال ان جی خود افزوده است (اوپل پرایس) به طوری که براساس آمار بی پی ۲۰۱۸ میزان صادرات ال ان جی آمریکا در سال ۲۰۱۶، ۴/۳ میلیارد مترمکعب بود در حالی که این میزان در سال ۲۰۱۷ به ۱۷/۴ میلیارد مترمکعب افزایش یافت. قطر با ۱۰۳/۴ میلیارد مترمکعب و استرالیا با ۷۵/۹ میلیارد مترمکعب در سال ۲۰۱۷ بیشترین میزان صادرات ال ان جی را در میان سایر کشورهای جهان داشته‌اند. در نمودار ذیل میزان صادرات ال ان جی آمریکا در سال گذشته ارائه شده است.

نمودار ۳. صادرات ال ان جی آمریکا از ژانویه سال ۲۰۱۸

(میلیارد فوت مکعب)

مأخذ: اداره اطلاعات انرژی آمریکا، ماهنامه ال ان جی، ۲۰۱۹.

۶. خروج شرکت شورون از ونزوئلا به دستور ترامپ

به دنبال پایان یافتن زمان معافیت فعالیت شرکت نفت و گاز آمریکایی شورون در ونزوئلا، به دستور ترامپ کارکنان این شرکت باید هرچه سریع تر خاک ونزوئلا را ترک کنند. این شرکت نقش مهمی در تولید نفت ونزوئلا دارد. شرکت شورون طی چهار پروژه که تا پایان ماه ژوئیه به دستور ترامپ به اتمام می رسد، مقرر بود حدود ۲۰۰ هزار بشکه در روز به ظرفیت تولید نفت این کشور بیفزاید. براساس گزارش ماهنامه نفت اوپک، میزان تولید نفت ونزوئلا طی ماه ژوئن ۷۳۴ هزار بشکه در روز بوده که نسبت به ماه می ۱۶ هزار بشکه در روز کاهش داشته است (Oilprice).

منابع و مآخذ

۱. مدیریت امور بین‌الملل شرکت ملی نفت، (ژوئیه ۲۰۱۹)، برگرفته از تارنمای

<https://www.nioc.intl.com>

2. Enerdata, (21 June 2019). "China Plans to Build Up to 30 Nuclear Reactors Under its Belt and Road Initiative", Retrieved from <https://www.enerdata.net>
3. IEA. (14 June 2019). "Oil Market Report: 2020 Vision", Retrieved from <https://www.iea.org>
4. Slav, I. (July 2019). "China Just Ccreated a huge Opportunity for the Oil & Gas Industry", Retrieved from <https://oilprice.com>
5. www.oilprice.com
6. Bp Statistical Reviews World Energy 2018.
7. "Oil Market Report", July 2019. Retrieved from www.opec.org

شماره مسلسل: ۱۶۵۴۴

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: خبرنامه تحولات انرژی (۲۶) دوره دهم

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه کننده: زهرا جعفری

ناظران علمی: حسین افشین، علی اصغر اژدری، فریدون اسعدی

متقاضی: کمیسیون انرژی

واژه‌های کلیدی:

۱. نفت

۲. چین

۳. رآکتور هسته‌ای

۴. ونزویلا

۵. ال ان جی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸/۵/۱